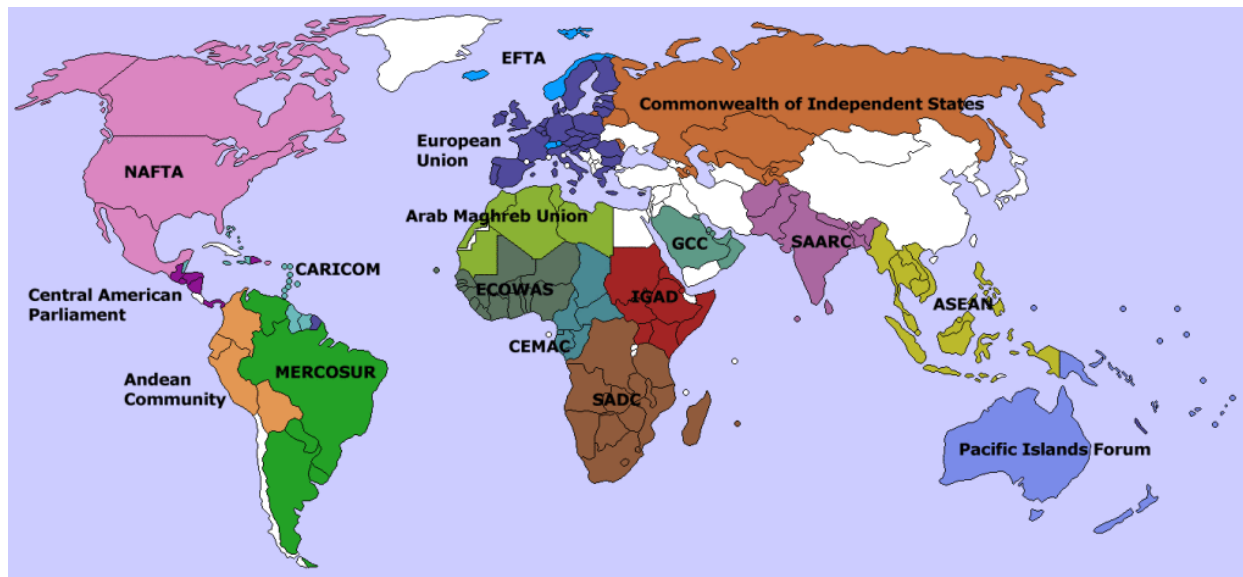

САРАДЊА СРБИЈЕ СА ДРУГИМ ДРЖАВАМА И МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Република Србија као актер међународних односа тежи стабилној и уравнотеженој политици. Сарадња Србије с другим државама и међународним организацијама заснива се на поштовању међународног права, глобалне безбедности, економског развоја и социјалне једнакости.

Однос Србије према европским и ваневропским економским и политичким интеграцијама

Билатерална сарадња је основа развоја међународних односа. Представља сарадњу две државе на основу обостране сагласности и у оквирима међународног права. Овај вид сарадње карактерише постојање сталних дипломатских представништава (амбасада) у реципрочном односу. Билатерални односи су зачетак сваког ширег међународног деловања. Први и најужи круг међународних партнера су земље Западног Балкана. Друга фаза развоја билатералних односа одвија се на сарадњи земаља региона Југоисточне Европе. Посебно је значајан рад у оквиру Пакта за стабилност Југоисточне Европе, под чијим окриљем се догађају бројне различите подиницијативе. Ове активности, скупови, семинари, конференције служе политичкој афирмацији земље и изналажењу могућности за успостављање нових билатералних односа. Трећи ниво развоја билатералних односа је са земљама чланицама ЕУ, што подразумева двостране, одвојене односе са сваком од земаља чланица ЕУ. Четврти ниво међународне билатералне сарадње је сарадња с осталим земљама света. Важну улогу ту имају САД, Русија, Кина, Израел, Канада и друге државе које су политички значајни партнери. Најчешћи вид мултилатералне сарадње су међународне конференције и скупови, чији је циљ стално праћење међународних токова и докумената који су из њих произашли. Други облици мултилатералне сарадње одвијају се под окриљем међународних организација, а посебно је значајан рад у оквиру организација чији је Република Србија члан. Србија сарађује с бројним организацијама. Неке од њих су: Организација за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС), Организација за економску сарадњу и развој (ОЕЦД), Савет Европе, затим разне агенције при УН, Међународни комитет Црвеног крста, Пакт за стабилност Југоисточне Европе, међународне полицијске асоцијације и друге међународне владине и невладине организације.

Србија је важна чланица Централноевропског уговора о слободној трговини (ЦЕФТА) који данас дефинише јединствену зону слободне трговине у југоисточној Европи (Албанија, Босна и Херцеговина, Македонија, Молдавија, Србија, УНМИК у име Косова и Метохије и Црна Гора).

Од 2011. године ступио је на снагу споразум о слободној трговини између чланица Европске асоцијације за слободну трговину (ЕФТА) и Републике Србије, чиме су укинуте царине на индустријске производе и већину пољопривредних производа. Од 2004. године Србија је чланица и Организације за црноморску економску сарадњу, у оквиру које се остварује сарадња у области саобраћаја, телекомуникација, енергије, животне

средине, здравства, трговине, страних инвестиција и међународних односа. Веома важан у спољној трговини Србије је и споразум с Руском Федерацијом о слободној трговини. Због тога је Србија врло привлачна за улагаче из трећих земаља. Актуелна сарадња Србије с Уједињеним Арапским Емиратима отвара могућности повољнијег позиционирања Србије према Организацији земаља извозница нафте (ОПЕК), у чијем саставу је 12 земаља са 3/4 познатих резерви нафте.

Сарадња Србије с Уједињеним нацијама

Уједињене нације (УН) као универзална, међународна међудржавна организација основане су потписивањем Повеље Уједињених нација у Сан Франциску 1945. године. Од првобитних 50 земаља оснивача, ова светска организација данас има 193 државе чланице.

Уједињене нације почивају на принципима суверене једнакости држава, мирољубивог решавања спорова, уздржавања од претње или употребе силе, пружања помоћи, очувања међународног мира и безбедности и немешања у унутрашње послове држава.

Република Србија једна је од земља наследница бивше Југославије, а која је била земља оснивач УН (потписник Повеље УН 1945. год.).

Приоритети Републике Србије у УН су: очување међународног мира и безбедности, борба против међународног тероризма, разоружање, борба против климатских промена, заштита људских права, реформа Савета безбедности и унапређење функционисања целокупног система УН.

Због потребе да се многобројна питања разматрају на сталној основи, Република Србија активно учествује у раду бројних специјализованих агенција и других међународних организација, које заједно с разним другим телима (фондовима, комисијама) чине систем УН. Међу бројним организацијама за интересе и приоритете Србије најзначајније су: Организација за храну и пољопривреду (ФАО), Међународна организација рада, Организација за образовање, науку и културу (УНЕСКО), Светска здравствена организација, Фонд уједињених народа за децу (УНИЦЕФ), Светска банка, Међународни монетарни фонд (ММФ), Међународна агенција за атомску енергију, Светска метеоролошка организација, Светска туристичка организација, као и поједине организације ван система УН, попут Организације за забрану хемијског оружја и Светске трговинске организације.

Надовезујући се на некадашње запажено учешће оружаних снага бивше Југославије у мировним мисијама УН (Синај, Конго, Јемен, Ирак-Иран), Република Србија, у складу са својим спољно-политичким приоритетима, определила се да на конкретан начин допринесе очувању мира и безбедности у свету и сматра овај ангажман значајним елементом сарадње с УН. Припадници Војске Србије и МУП-а од 2002. године учествују у мировним мисијама под окриљем УН. Република Србија активно учествује у раду главних органа и других тела УН. Од посебног значаја за Републику Србију је континуирано разматрање питања Косова и Метохије у Савету безбедности УН. УН су најважнија међународна организација за Републику Србију када је реч о питању статуса Косова и Метохије и очувању суверенитета и територијалног интегритета Републике Србије. У складу с резолуцијом Савета безбедности УН 1244 (1999), на територији Косова и Метохије активна је мисија УНМИК. УНМИК сарађује с КФОР-ом и ЕУЛЕКС-ом, који имају одговорност за безбедност на терену. Деловање УН и УНМИК-а, на основу Резолуције Савета безбедности УН 1244, као и свих организација, тела и програма УН посебно су значајни када се има у виду дијалог који се води између Београда и Приштине уз посредовање ЕУ. Република Србија учествује у раду УН и међународним организацијама путем својих сталних мисија у Њујорку, Женеви и Бечу, као и Мисије при УНЕСКО-у у Паризу. Рад специјализованих агенција и других међународних организација које су ван тих центара (Лондон, Рим, Хаг, Најроби и др.) стално прате амбасаде које се налазе у тим градовима.

УНМИК (Привремена административна мисија Уједињених нација на Косову и Метохији) је привремена цивилна управа Аутономне покрајине Косово и Метохија (у саставу Републике Србије) под руководством Уједињених нација. Мисија је основана Резолуцијом 1244 Савета безбедности.

КФОР (Снаге на Косову и Метохији) представљају међународне мировне снаге под вођством НАТО-а чији је задатак чување реда и мира, односно стварање сигурности на Косову и Метохији након рата, односно након повлачења српских снага. Снаге КФОР-а су успостављене такође Резолуцијом 1244 Савета безбедности од јуна 1999. године.

ЕУЛЕКС (Мисија владавине права Европске уније на Косову и Метохији) је мисија полиције и цивилне администрације Европске уније на Косову и Метохији. Мисија укључује 2.000 полицајаца и судија.

Након прочитаног текста одговорите на следећа питања:

1. Наброј неке од међународних организација са којима држава Србија сарађује:

---

2. Наброј неке од међународних организација у којима је држава Србија члан:

---

3. Које године су основане Уједињене нације?
